

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 325

2977 Sayılı İdarî Usul ve İşlemlerin Yeniden Düzenlenmesi ile İlgili Yetki Kanununun Süresinin Uzatılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Anayasa Komisyonu Raporu (1/695)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 18/

101 - 1676/04197

10 . 5 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 26.3.1985 ta rihinde kararlaştırılan «2977 Sayılı İdarî Usul ve İşlemlerin Yeniden Düzenlenmesi ile İlgili Yetki Kanununun Süresinin Uzatılması Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Kırtasiyecilik ve bürokrasinin, kamu hizmetlerinin gereği gibi ve zamanında görülmesini engellemek suretiyle bu sektördeki hizmet üretimini ve kalkınma hızını menfi yönde etkilediği bilinen bir gerçektir. Türkiye gibi bir an önce ve hızla kalkınmak durumunda olan memleketlerde zaman unsurunun önemi inkâr edilemez. Beklemeye tahammülü olmayan ve acil çözüm aranan bir çok problemin en kısa zamanda halledilebilmesi, neredeyse bir müessese şeklinde yıllardır varlığını sürdüren formalitelerin azaltılmasını gerektirmiştir.

Bu sebeple, meselelerin daha kolaylıkla ve süratle çözüme kavuşturulabilmesi için her şeyden önce hukukî esasların ve idarî yapının bunu sağlayacak hale getirilmesi zarurî görülmüş, bu bakımdan günün şartlarına uymayan eskimiş ve uygulamayı güçleştiren veya imkânsız hale getiren, kaynak israfına yol açarak millî ekonomiye zarar veren idarî ve hukukî esaslar gözden geçirilerek yeniden düzenlenmiştir.

Yapılan idarî reform çalışmaları sonunda, ilk safhada, hizmet tekrarlarının önlenmesi ve benzer görevlerin bir çatı altında toplanması maksadıyla bazı bakanlıklar birleştirilmiş, 1978'lerde 35'e yükselen bakanlık sayısı 21'e indirilmiş ve kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, etkili, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülerek Devletin vatandaşına daha iyi bir hizmet vermesini sağlamak için çıkarılan 65 adet kanun hükmünde kararname ile bakanlıkların kuruluş ve görev esasları yepyeni bir anlayışla tespit edilmiş, anahizmet birimleri ile danışma, denetim ve yardımcı hizmet birimleri birbirinden ayrılmıştır.

Bu arada merkez ve taşra teşkilatlarının yeniden düzenlenmesiyle, merkezde yoğunlaşan hizmetlerin büyük bir bölümü taşraya kaydırılarak hizmetlerin mahallinde ve süratle halledilmesi sağlanmış; hizmet, vatandaşın ayağına götürülmüştür.

Hizmetlerin yürütülmesinde başka bir bürokratik engel teşkil eden hiyerarşik idarî kademe sayısı yarıya, 8 000'i geçen kadro unvanı da 900 civarına indirilmiştir.

Kamu hizmetlerinin zamanında görülmesini önleyen ve vatandaşın Devlet kapısında bekleten veya dolaş-

tıran bir kısmı mevzuattan, bir kısmı da anlayış veya alışkanlıktan doğan diğer bürokratik işlemlerin de asgariye indirilmesi maksadıyla hazırlanan yetki kanunu tasarısı için* Yüce Meclisten 3 yıllık yetki talep edilmiş, Meclis, 18 aylık süreyi kâfi görerek 2977 sayılı Kanunu kabul etmiştir.

Adı geçen İdarî Usul ve İşlemlerin Yeniden Düzenlenmesi ile İlgili Yetki Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar çıkarılan kanun hükmünde kararnemelerle formaliteler büyük ölçüde azaltılmaya çalışılmış, insangücü ve zaman kaybına sebep olan pek çok bürokratik işlem basitleştirilmiştir.

Meselâ;

— Sürücü ehliyeti alabilmek için vatandaşın memur önünde beyanı yeterli sayılarak resmî ve özel sürücü kursları açılması öngörülmüş,

— Tek bir dilekçe, nüfus cüzdanı ve bir kaç fotoğrafla pasaport alma imkânı sağlanmış,

— Özellikle köylerde oturan vatandaşların şahsî halleriyle ilgili işlemleri önemli ölçüde basitleştirilerek nüfus muamelelerine kolaylık getirilmiş,

— Okul kayıtları sırasında aranan evrak sayısı en aza indirilmiş,

— Tapu ile ilgili kredi işlemlerinin senet aranmaksızın tapuya tescili temin edilmiş,

— Veraset yoluyla intikal eden gayrimenkullerin, veraset ve intikal vergisinin tahakkuku beklenmeksizin tapuya tescili imkânı getirilmiştir.

Böylece, mezkûr Kanunun verdiği 18 aylık süre içinde idarî usullerde ve işlemlerde verim sağlayıcı değişikliklerin yapılması sonucu gereksiz şekilcilik kaldırılmış, bu suretle hem bazı görevlerin daha iyi görülmesi sağlanmış, hem de personelin vaktini ve eldeki kaynakları, görülmeyen veya eksik görülen görevler için kullanabilmesi mümkün kılınmıştır.

Bununla birlikte, Osmanlı İmparatorluğunun son dönemlerinden başlayarak çıkarılan ve halen yürürlükte olan kanunlardaki mevcut formalitelerin incelenmesi sırasında karşılaşılan yeni bürokratik engeller ile kamu hizmetlerinde verimi düşürücü ve önceden tahmini mümkün olmayan diğer benzer mahzurların bulunabileceği düşüncesinden hareketle, bu sürenin 18 ay daha uzatılması öngörülmüştür.

Fertlerin Devletle, kamu kurum ve kuruluşlarının da kendi aralarında mevcut olan ve zaman içinde çıkan yeni kanunlar sebebiyle gittikçe karmaşık hale gelen münasebetleri en iyi şekilde düzenlemek, bu çalışmanın anagayesidir.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

Esas No. : 1/695

Karar No. : 28

17.5.1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca, 13.5.1985 tarihinde Komisyonumuza gönderilen, 2977 Sayılı İdarî Usul ve İşlemlerin Yeniden Düzenlenmesi İle İlgili Yetki Kanununun Süresinin Uzatılması Hakkında Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 16.5.1985 tarihli toplantısında, Başbakanlık temsilcileri de bulunduğu halde incelenmiştir.

Komisyonumuz, tasarının gerekçesi doğrultusunda tümünü olumlu bulmuş ve maddelerinin görüşülmesine geçmiştir.

Tasarının, birinci maddesi esas alınmış, ancak yetki süresinin onsekiz ay olması uzun bulunarak bir yıl olarak değiştirilmiş ve madde bu şekilde kabul edilmiştir.

Tasarının, 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Kâmil T. Coşkunoğlu
Ankara

Üye
Nurettin Yağanoğlu
Adana

Üye
Mustafa Çakaloğlu
Antalya

Üye
İhsan Tombuş
Çorum

Üye
Mustafa Çelebi
Hatay
(Tümüne karşıyım)

Üye
Rıfat Bayazıt
Kahramanmaraş
(Tümüne muhalifim. Gerekçemi genel kurulda arz edeceğim.)

Üye
Mustafa Sabri Güvenç
Niğde

Üye
Ayhan Reyhan Sakallıoğlu
Sakarya
(Tümüne karşıyım)

Üye
Ahmet Turan Soğançoğlu
Sivas

Üye
Şevki Taştan
Sivas
(Kanunun tümüne muhalifim)

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

2977 Sayılı İdarî Usul ve İşlemlerinin Yeniden Düzenlenmesi ile İlgili Yetki Kanununun Süresinin Uzatılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2.2.1984 tarihli ve 2977 sayılı Kanunun yetki süresi 18 ay uzatılmıştır.

Bakanlar Kurulu bu süre içinde birden çok kanun hükmünde kararname çıkarabilir.

MADDE 2. — Bu Kanun 8 Ağustos 1985 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

2977 Sayılı İdarî Usul ve İşlemlerinin Yeniden Düzenlenmesi ile İlgili Yetki Kanununun Süresinin Uzatılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2.2.1984 tarihli ve 2977 sayılı Kanunun yetki süresi bir yıl uzatılmıştır.

Bakanlar Kurulu bu süre içinde birden çok kanun hükmünde kararname çıkarabilir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

26.3.1985

Başbakan
T. Özal

Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı
İ. K. Erdem

Devlet Bakanı
C. Büyükkbaş

Devlet Bakanı Y.
A. Tenekeci

İçişleri Bakanı
Y. Akbulut

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bak. V.
H. H. Doğan

Ulaştırma Bakanı
V. Atasoy

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral

Devlet Bakanı
K. Oksay

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Adalet Bakanı
M. N. Eldem

Drşişleri Bakanı
V. Halefoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı
İ. S. Giray

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı
H. H. Doğan

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
S. N. Türel

Devlet Bakanı
A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı
M. T. Titiz

Millî Savunma Bakanı Y.
S. N. Türel

Maliye ve Gümrük Bakanı
A. K. Alptemoçin

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
M. Aydın

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. Kalemli

Kültür ve Turizm Bakanı
M. M. Taşçıoğlu